

Nr 359.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden; given Stockholms slott den 9 maj 1917.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Steno Stenberg.

Förslag

till

Lag

**om inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under
utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.**

Härigenom förordnas, att vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden Konungen skall, i den mån det erfordras för beredande av tillgång till arbetskraft för arbete, som för kronans räkning bedrives för täckande av behovet av bränsle till hushållen, industrien eller kommunikationsmedlen, äga bestämma, att skogsarbete eller drift vid sågverk eller annan industriell anläggning skall för viss tid eller tills vidare inskränkas eller nedläggas.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 maj 1918. Bestämmelse, som av Konungen jämlikt denna lag meddelats, må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 27
april 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÄRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, civil- och jordbruksdepartementen, anförde chefen för finansdepartementet statsrådet Carleson:

»I det yttrande, varmed jag förut denna dag inför Kungl. Maj:t anmält ett inom finansdepartementet upprättat förslag till lag om allmän tjänsteplikt, har jag framhållit den utomordentliga vikten av att åtgärder omedelbart vidtoges för möjliggörande inom den närmaste tiden av en synnerligen omfattande bränsleavverkning för kronans räkning. Såsom en av de utvägar, som syntes böra anlitas för framskaffande av den för sådan avverkning nödvändiga arbetskraften, har jag anvisat ett förfarande, som ginge ut på att genom särskilda åtgärder avstänga arbetskraft från eljest

pågående arbeten och därmed föra densamma över till vedavverkningen, där den bäst komme till nytta; och har jag förklarat mig anse det nödvändigt, att Kungl. Maj:t förlänades befogenhet att, där så erfordrades, vidtaga inskränkning i eller förbjuda vissa slag av skogsarbete eller industriell verksamhet.

I sådant syfte har jag låtit inom finansdepartementet utarbета förslag till *lag om inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under utomordentliga, af krig föranledda förhållanden*; och får jag nu anmäla samma lagförslag, därvid jag hänvisar till vad mitt nyssnämnda yttrande vidare innehåller i detta avseende.»

Föredraganden uppläste därefter ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, samt hemställde, att förslaget måtte för vidare behandling överlämnas till justitiedepartementet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Gunnar Grip.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

**om inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under
utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.**

Härigenom förordnas, att vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden Konungen skall, i den mån det erfordras för beredande av tillgång till arbetskraft för arbete, som för kronans räkning bedrives för täckande av behovet av bränsle till hushållen, industrien eller kommunikationsmedlen, äga bestämma, att skogsarbete eller drift vid sågverk eller annan industriell anläggning skall för viss tid eller tills vidare inskränkas eller nedläggas.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 maj 1918. Bestämmelse, som av Konungen jämlikt denna lag meddelats, må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 27 april 1917.*

Närvarande:

Hans excellens statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÅRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Efter gemensam beredning med cheferna för civil-, finans- och jordbruksdepartementen anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Stenberg ett inom finansdepartementet utarbetat och enligt Kungl Maj:ts beslut denna dag för vidare behandling till justitiedepartementet överlämnat förslag till lag om inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden; och hemställde föredraganden, att över nämnda förslag, som var av den lydelse bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, lagrådets utlåtande måtte, för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål, inhämtas genom utdrag av protokollet samt att utdrag av finansdepartementets protokoll i ärendet måtte få åtfölja remissen till lagrådet.

¹ Denna bilaga, som är lika lydande med bilagan till ovan intagna protokoll över finansärenden för denna dag, är här utesluten.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Nils Berlin.

*Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd tisdagen den
8 maj 1917.*

Närvarande:

Justitieråden GULLSTRAND,
VON SETH,
WEDBERG,
Regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 27 april 1917, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till lag om inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Tillika hade till lagrådet överlämnats utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet berörda den 27 april uti ifrågavarande ärende.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden Hjalmar Himmelstrand.

Lagrådet yttrade:

»Därest, i enlighet med den ifrågasatta lagen om tjänsteplikt, tillämpning av tjänsteplikt sker för bränslebehovets täckande, synes den befogenhet, nu förevarande lag avser att giva Konungen, icke vara erforderlig för beredande av tillgång till arbetskraft. Tvärtom torde tjänstepliktens tillämpning komma att medföra såsom en nödvändig konsekvens, att på flera håll skogsarbete eller industriell drift inskränkes eller nedlägges.

Då emellertid nu föreslagna lag sålunda i själva verket knappast bemyndigar Konungen till annat än lagen om tjänsteplikt medelbart innebär, och å andra sidan ett förfarande i enlighet med vad nu föreslås måhända kan visa sig lättare än tillämpningen av tjänsteplikten leda till det eftersträfvade målet, har lagrådet, som tidigare med hänsyn till rådande utomordentliga förhållanden lämnat huvudgrunderna i förslaget till lag om tjänsteplikt utan anmärkning, icke något att erinra mot det nu framlagda lagförslaget.»

Ur protokollet:

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
onsdagen den 9 maj 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÄRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Stenberg anmälde, efter gemensam beredning med cheferna för civil-, finans- och jordbruksdepartementen, lagrådets den 8 innevarande maj avgivna utlåtande över det den 27 nästlidne april till lagrådet remitterade förslaget till *lag om inskränkande eller nedläggande av skogsarbete eller industriell drift under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.*

Efter att hava redogjort för utlåtandets innehåll hemställde föredraganden, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Erik Ölander.